

Αθήνα, 7 Οκτωβρίου 2022

Ερώτηση

Προς τον κ. Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

«Το ΥΠΕΝ ‘μπλοκάρει’ ώριμες επενδύσεις στην αγορά των ΑΠΕ με την αλλαγή του καθεστώτος προτεραιότητας σύνδεσης στο δίκτυο»

Με την υπ’ αριθμ. ΥΠΕΝ/ΓΔΕ/84014/7123 (ΦΕΚ Β’4333/12.8.2022) Απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, βάσει του άρθρου 89 του νόμου 4951/2022 (ΦΕΚ Α’ 129/4.07.2022), σχετικά με τον καθορισμό του πλαισίου προτεραιότητας στη χορήγηση Οριστικών Προσφορών Σύνδεσης (ΟΠΣ) για σταθμούς ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ από το διαχειριστή του δικτύου, καταργήθηκε στα μέσα του Αυγούστου, το προηγούμενο νομικό πλαίσιο για τη χορήγηση (ΟΠΣ) σε έργα (ΑΠΕ), όπως είχε καθοριστεί με την υπ’ αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΑΠΕΕΚ/28857/1083 (ΦΕΚ Β’940/ 20.03.2020).

Εν μέσω της ενεργειακής κρίσης, την οποία όλοι βιώνουμε λόγω των ολιγοπωλίων στην ενεργειακή αγορά, η ΝΔ ακυρώνει σοβαρές επενδύσεις σε έργα ΑΠΕ που έχουν προτεραιότητα με βάση την ημερομηνία ωρίμανσής τους ώστε να εξυπηρετήσει και πάλι τα συμφέροντα των λίγων. Η απόφαση αυτή πλήττει την πλειοψηφία των άμεσα ενδιαφερόμενων παραγωγών ενέργειας φωτοβολταϊκών και αιολικών πάρκων, των οποίων τα έργα αναμένονταν να διασυνδεθούν στο ηλεκτρικό σύστημα της χώρας και έμμεσα βέβαια πλήττει το σύνολο των πολιτών, αφού δε συνάδει με την ενεργειακή δημοκρατία, με τον πλουραλισμό παραγωγών και τη διασπορά της παραγωγής ενέργειας σε όσο το δυνατόν περισσότερους και άρα οδηγεί σε στρέβλωση της αγοράς και υψηλότερες τιμές.

Η βασική διαφορά που φέρνει η απόφαση της 12^{ης} Αυγούστου είναι η κατάργηση της σταθερής και βασικής παραμέτρου χορήγησης ΟΠΣ, δηλαδή της χρονικής προτεραιότητας της κάθε αίτησης, ακόμα και για έργα που ωρίμασαν και περιμένουν χρόνια. Η αρχή της χρονικής προτεραιότητας αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα στην αξιοποίηση του ηλεκτρικού χώρου και ποτέ καμία Υπουργική Απόφαση δεν τόλμησε κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης να την καταργήσει και μάλιστα χωρίς τη σύμφωνη γνώμη της ΡΑΕ, η οποία είχε προτείνει έναν διαφορετικό διαφανή τρόπο χορήγησης όρων σύνδεσης.

Συγκεκριμένα στη νέα Υπουργική Απόφαση προβλέπεται μία κατηγοριοποίηση στη χορήγηση ΟΠΣ βάσει προτεραιοτήτων, ενώ παράλληλα τίθενται, εντός των παραπάνω κατηγοριών, επιπλέον όροι, προϋποθέσεις και περιορισμοί, με αυθαίρετα κριτήρια χωρίς καμία λογική και αντιστοιχία με το Άρθρο 89 του νόμου 4951/2022. Οι

αλλαγές αυτές τελικά αποσκοπούν, στο να δοθεί η προτεραιότητα αποκλειστικά και μόνο σε συγκεκριμένους επενδυτές. Με το νέο θεσμικό πλαίσιο κάποια έργα ΑΠΕ αποκτούν προτεραιότητα έναντι άλλων έργων ΑΠΕ, που είχαν σειρά με το προηγούμενο καθεστώς, ανατρέποντας το δικαίωμα που είχε δημιουργηθεί για τη λήψη (ΟΠΣ). Έργα που με το προηγούμενο θεσμικό πλαίσιο ήταν ήδη ψηλά στη σειρά προτεραιότητας για ΟΠΣ, τώρα εντάχθηκαν στην τελευταία κατηγορία προτεραιότητας (την ΣΤ).

Κάποιες από τις προτεραιότητες ήταν αναγκαίες, όπως για παράδειγμα οι λιγνιτικές περιοχές, όπου σαφώς πρέπει να έχουν απόλυτη προτεραιότητα. Η μεγάλη πλειονότητα των περιορισμών και προτεραιοτήτων της απόφασης του ΥΠΕΝ όμως, προκαλεί αδικίες και σαφώς καταπατούνται οι αρχές της ισότητας, της προστατευόμενης εμπιστοσύνης του διοικούμενου, της διαφάνειας και του δικαίου ανταγωνισμού. Το μόνο που θα πετύχει η κυβέρνηση είναι πλήθος αιτήσεων ακύρωσης. Δεν μπορεί να τίθενται ανομοιογενώς εντελώς αυθαίρετοι όροι που να αφορούν ορισμένες ομάδες μόνο. Για παράδειγμα σε κάποιες περιφέρειες αθροίζονται τα έργα του ίδιου παραγωγού για προτεραιότητα, ενώ σε άλλες όχι. Άλλο παράδειγμα είναι ότι τίθενται διαφορετικά όρια ισχύος εκάστου έργου για να αποκτήσει προτεραιότητα ανά περιφέρεια και τεχνολογία, και πουθενά στις 38 σελίδες της υπουργικής απόφασης δεν υπάρχει τεκμηρίωση για το ύψος του ορίου ισχύος εκάστου έργου που επιλέχθηκε να προτεραιοποιηθεί, ούτε για τα όρια συνολικής διατιθέμενης ισχύος ανά περιφέρεια.

Λόγω της περιορισμένης χωρητικότητας των δικτύων στην Ελλάδα, και εν μέσω απολιγνιτοποίησης και ενεργειακής κρίσης, η χορήγηση ΟΠΣ στους φορείς των έργων ΑΠΕ αποτελεί μια από τις μεγαλύτερες καθυστερήσεις για την διεύθυνση των ΑΠΕ. Και ενώ υπάρχει μεγάλο επενδυτικό ενδιαφέρον και διαθέσιμα κεφάλαια (Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, Μηχανισμός δίκαιης μετάβασης) για την ανάπτυξη των έργων, το πρόβλημα της διαθεσιμότητας των δικτύων παραμένει, αφού η κυβέρνηση όχι μόνο δεν προέβη στην αύξηση του ηλεκτρικού χώρου με την κατασκευή/αναβάθμιση νέων δικτύων, αλλά δημιούργησε και νέα προβλήματα αλλάζοντας τον όρο της χρονικής προτεραιότητας.

Με το προηγούμενο καθεστώς ακόμα και αν σε μια περιοχή δεν υπήρχε διαθέσιμος χώρος, προβλεπόταν η δυνατότητα να διατηρηθεί δεσμευμένο το δικαίωμα μέχρι να ολοκληρωθεί η διαδικασία χορήγησης των ΟΠΣ. Με αυτό το δεδομένο πολλές μικρές, μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις καθώς και ξένοι επενδυτές είχαν προβεί σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες με το απαιτούμενο κόστος για τις τεχνικές και περιβαλλοντικές μελέτες, για την εξεύρεση και κατοχύρωση του χώρου κλπ. Με το που εκδόθηκε η σχετική απόφαση του ΥΠΕΝ, η αγορά των ΑΠΕ βρίσκεται σε μεγάλη αναστάτωση και είναι προφανές πλέον ότι πολλές από τις εταιρίες του χώρου δεν θα αντέξουν στις νέες συνθήκες. Άρα τίθεται σαφώς θέμα βιωσιμότητάς τους και ενδεχομένως είτε θα κλείσουν είτε θα προβούν σε μεγάλο αριθμό απολύσεων.

Χαρακτηριστικό της κατάστασης που επικρατεί, είναι ότι σήμερα περιμένουν για άδεια και όρους σύνδεσης έργα ΑΠΕ ισχύος 25GW, ενώ στο ΕΣΕΚ απαιτείται

επιπλέον μόνο 6 GW έως το 2030 (πλέον των συνδεδεμένων και με όρους σύνδεσης έργων), χωρίς να υπάρχει διασπορά στην παραγωγή. Με τη νέα απόφαση δίνονται περίπου 13 GW σε πολύ περιορισμένο αριθμό επενδυτών, όπως θα φανεί αργά η γρήγορα από τη λίστα του ΑΔΜΗΕ που θα δημοσιευθεί. Δεν θα μείνει τίποτα για τις επενδύσεις που έχουν σειρά με βάση την ημερομηνία ωρίμανσης των έργων ούτε για τα μικρά και μεσαία έργα που θα ενίσχυαν και τον ενεργειακό πλουραλισμό και την ενεργειακή δημοκρατία.

Αξιοσημείωτο της διακριτικής μεταχείρισης της ΝΔ προς συγκεκριμένους επενδυτές είναι το γεγονός ότι στις 12.8.2022 εκδόθηκε η αναφερόμενη απόφαση και ήδη στις 16.8.2022 συγκεκριμένες εταιρείες είχαν έτοιμες τις εγγυητικές επιστολές. Αυτή η ετοιμότητα μέσα στον δεκαπενταύγουστο, δικαίως μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι κάποιοι γνώριζαν από πριν την απόφαση και ήταν έτοιμοι.

Μεγάλα ερωτηματικά επίσης προκαλεί και ο όρος ότι αιτήσεις με πληρότητα μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2020 που έχουν υποβληθεί στον Διαχειριστή του Συστήματος, εξετάζονται κατά προτεραιότητα έναντι άλλων αιτήσεων και δεν εντάσσονται σε ομάδες προτεραιότητας, ενώ δεν ισχύει το ίδιο για τα αιτήματα του 2021 όπως θα όφειλε το κράτος να πράξει μέσω των μεταβατικών διατάξεων. Ενώ πέραν της σκανδαλώδους φωτογραφικής «ομάδας Α», η ομάδα Β προτεραιοποιεί έργα που έχουν συνάψει ή θα συνάψουν διμερείς συμβάσεις με μη οικιακούς καταναλωτές χωρίς να υπάρχει ούτε το αντίστοιχο νομικό πλαίσιο αλλά ούτε και πλάνο για την σύνδεση και υλοποίηση αυτών των έργων, φωτογραφίζοντας ξανά συγκεκριμένες καθετοποιημένες εταιρείες, οι οποίες θα συνάπτουν ενδο-ομιλικές συμβάσεις, χειραγωγώντας τις τιμές του ρεύματος εις βάρος του Έλληνα πολίτη όπως ακριβώς συμβαίνει και τώρα!

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω,

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

- 1) Έχει σκοπό να καταργήσει την απαράδεκτη Απόφαση της 12^{ης} Αυγούστου που διακυβεύει την προώθηση έργων ΑΠΕ και την εμπιστοσύνη των επενδυτών, με την αυθαίρετη προτεραιοποίηση για χορήγηση ΟΠΣ στους φορείς των έργων ΑΠΕ;
- 2) Θα εκδώσει νέα απόφαση μετά από διαβούλευση με τους άμεσα ενδιαφερόμενους, τους επιστημονικούς φορείς και την κοινωνία των πολιτών ώστε να διορθώσει αδικίες και στρεβλώσεις που είναι ενάντια στο δίκαιο και διαφανή ανταγωνισμό;
- 3) Με ποια κριτήρια και με ποια λογική καθορίστηκαν οι αυθαίρετοι όροι, προϋποθέσεις και περιορισμοί εντός των κατηγοριών και δόθηκαν οι προτεραιότητες στη σύνδεση με το δίκτυο;
- 4) Πώς δικαιολογεί το ύψος του ορίου ισχύος εκάστου έργου ανά τεχνολογία καθώς και τα όρια συνολικής διατιθέμενης ισχύος ανά περιφέρεια;

- 5) Για ποιον λόγο ξαφνικά αποκτούν προτεραιότητα έργα Στρατηγικών Επενδύσεων που αφορούν ως επί το πλείστον απλά Φ/Β, ενώ δεν το προέβλεπε ο αντίστοιχος νόμος περί Στρατηγικών επενδύσεων;
- 6) Πως θα συνάψουν τα έργα διμερείς συμβάσεις χωρίς αντίστοιχο νομικό πλαίσιο, χωρίς την έγκριση του Green pool από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και χωρίς να γνωρίζουν οι επενδυτές εάν θα εκδοθούν οι όροι σύνδεσης;
- 7) Με ποιο κριτήριο υπάρχει η πρόβλεψη ότι αιτήσεις με πληρότητα μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2020 που έχουν υποβληθεί στον Διαχειριστή του Συστήματος εξετάζονται κατά προτεραιότητα έναντι άλλων αιτήσεων και δεν εντάσσονται σε ομάδες προτεραιότητας, ενώ δεν ισχύει το ίδιο για όλα τα αιτήματα προ της δημοσίευσης της Υπουργικής Απόφασης;
- 8) Πώς τεκμηριώνει το γεγονός ότι με βάσει το νέο πλαίσιο ανατρέπεται η σειρά που είχαν τα έργα με το προηγούμενο καθεστώς, με αποτέλεσμα έργα που ήταν ήδη ψηλά στη σειρά προτεραιότητας για ΟΠΣ, τώρα θα ενταχθούν στην τελευταία κατηγορία προτεραιότητας (την ΣΤ); Το θεωρείτε δίκαιο αυτό;
- 9) Με τις νέες εξελίξεις με το powerEU για την επιτάχυνση των ΑΠΕ σε τι ενέργειες έχει προβεί για την αύξηση του διαθέσιμου ηλεκτρικού χώρου με την κατασκευή/αναβάθμιση νέων δικτύων;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

**Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)
Φάμελλος Σωκράτης**

**Αβραμάκης Ελευθέριος
Αγαθοπούλου Ειρήνη-Ελένη
Αλεξιάδης Τρύφων
Αραχωβίτης Σταύρος
Αυλωνίτης Αλέξανδρος-Χρήστος
Βαρδάκης Σωκράτης
Βαρεμένος Γιώργος
Βέτα Καλλιόπη
Γιαννούλης Χρήστος
Γκαρά Αναστασία
Γκιόλας Γιάννης
Δρίτσας Θεόδωρος
Ελευθεριάδου Σουλτάνα
Ζεϊμπέκ Χουσεϊν
Ηγουμενίδης Νικόλαος
Θραψανιώτης Μανόλης
Καλαματιανός Διονύσης
Καφαντάρη Χαρά
Λάμπας Σπύρος
Μάλαμα Κυριακή
Μαμουλάκης Χάρης
Μάρκου Κωνσταντίνος**

Μπάρκας Κωνσταντίνος
Μπουρνούς Γιάννης
Μωραΐτης Αθανάσιος(Θάνος)
Παπαδόπουλος Σάκης
Παπαηλιού Γεώργιος
Παπανάτσιου Αικατερίνη
Παππάς Νικόλαος
Πούλου Παναγιού(Γιώτα)
Σαρακιώτης Ιωάννης
Σκουρολιάκος Παναγιώτης
Σκούφα Μπέττυ
Συρμαλένιος Νικόλαος
Τζάκρη Θεοδώρα
Τόλκας Άγγελος
Φωτίου Θεανώ
Χαρίτου Δημήτριος
Χαρίσης Αλέξης
Χατζηγιαννάκης Μιλτιάδης(Μίλτος)
Χρηστίδου Ραλλία
Ψυχογιός Γεώργιος